

Täiendavad küsimused eksperdile:

- 1. Kas on tõestatud kõrvalesta taastamise positiivset mõju kuulmisfunktsiooni paranemisele? Millistel juhtudel on loota operatsioonist tulenevat kuulmise paranemist? Või seal ei ole seost ja võime pigem järeldada, et tegemist on keha terviklikkuse taastamisega, kus kõrva puhul kehaosa funktsiooni taastamist ei ole, aga samas inimese vaimse tervise seisukohalt on jällegi oluline?**

Ainult kõrvalesta taastamine ei mõjuta kuulmist, see on esteetika ja vaimse tervise küsimus, mis on samuti väga tähtis. Kuulmisfunktsioon tuleb sügavamalt, st selleks on vaja väliskuulmekäiku, kuulmekile, kuulmeluukesi ja sisekõrva. Kuulmise taastamiseks mikrootiaga kaasneva kuulmekäigu arteesia puhul peab käsitlema väliskuulmekäiku/paigaldama luukuulmisimplantaadi, mis on eraldi ettevõtmised ja mida saab teha ka ilma kõrvalesta kuju taastamiseta. Kuulmekäigu täieliku puudumise korral on parem variant luukuulmisimplantaat.

- 2. Küsime Teie seisukohta ka teenuse osutamise korralduse osas. Hinnangus ütlete, et kvaliteetse teenuse osutamiseks peab olema tagatud min 20 operatsiooni aastas, aga Eestis ei ole see saavutatav. Samas huvi väljaõpet omandada on olemas. Kas siin võiks olla lahenduseks koostöö mõne välisriigi haiglaga, kus Eesti kirurg saaks kogemusi omandada ja siis ka Eestis teenust osutada?**

Ainus variant teenuse osutamisega algust teha oleks jah treening välismaal. See hõlmaks mitut visiiti/koolitust või pikemaajalist viibimist spetsialiseerunud keskuses. Siin tekib küsimus kulude hüvitamises, kas Tervisekassal on ka võimalik koolitusi toetada?

Samas peab olema realistlik - esimestel juhtudel ei pruugi tulemus olla parim ja tüsistuste risk on suurem. Tõin juhtude arvu soovitusel välja (20 juhtu aastas, millest 10 on täielikud kõrvalesta taastamised), et näidata probleemi keerukust ja reaalsust teistes riikides, Eesti oludes tuleb sellega mõõndusi teha.